Maksukyvyttömyysdirektiivi II

Täydentävä U-jatkoselvitys UJ 16/2024 vp

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Tausta ja neuvottelutilanne

- Pääomamarkkinaunioni (E 44/2024 vp): Eurooppa-neuvoston päätelmät
  - Ehdotus osa toimenpiteitä pääomamarkkinaunionin kehittämiseksi, joten neuvotteluja pyritty nopeuttamaan.
- Viimeisimpien tietojen mukaan Unkari pyrkii puheenjohtajana osittaiseen yleisnäkemykseen, joka koskisi direktiiviehdotuksen osastoja II (takaisinsaanti) ja III (pesänhoitajan tiedonsaanti) sekä mahdollisesti osastoa V (johdon velvollisuudet) tai osastoa VII (velkojatoimikunnat). Loput ehdotuksen osastot jäisivät käsiteltäväksi myöhemmin.
- EP:ssä esittelijä vaihtuu.

Neuvottelutilanteesta: merkittävimmät parannukset komission ehdotukseen

- Viimeisimmässä kompromissitekstissä takaisinsaantikanteiden nostamisen määräaikaa joustavoitettu siten, että Suomen nykylainsäädäntö voitaisiin säilyttää.
  - LaVL 35/2022 vp s. 4: Takaisinsaantikanteita koskevien ehdotusten osalta valiokunta kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että kanteiden vireillepanon huomattavasti nykyistä pidempi kolmen vuoden määräaika ei ole maksukyvyttömyysmenettelyjen tehokkuusnäkökulmasta kannatettava.
- Pesänhoitajien tiedonsaantia koskevassa viimeisimmässä kompromissitekstissä jäsenvaltiot saisivat itse päättää viranomaisen, joka tekisi direktiivissä säädettyjä hakuja pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmässä.
- Viimeisimmässä kompromissitekstissä pre pack –menettelyissä ei pakollista roolia tuomioistuimelle valmisteluvaiheessa.
  - LaVL 35/2022 vp s. 4: Direktiivissä ei tule myöskään säätää tuomioistuimen roolista maksukyvyttömyysmenettelyissä kansalliseen järjestelmään soveltumattomalla tavalla.

Kanta: muutokset verrattuna U-kirjelmään

- Kanta aiempaa myönteisempi:
  - Ehdotettuun mikroyritysten menettelyyn suhtaudutaan erittäin kriittisesti, kun aiemmin kanta oli kielteinen.
  - Ehdotettuun johdon velvollisuuteen hakea yritys maksukyvyttömyysmenettelyyn suhtaudutaan kriittisesti, kun aiemmin kanta oli kielteinen.
    - LaVL 35/2022 vp: Saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta suhtautuu valtioneuvoston tavoin kielteisesti ehdotettuun mikroyritysten purkumenettelyyn ja ehdotettuun johdon velvollisuuteen hakea yritys maksukyvyttömyysmenettelyyn.

- Muutoin kannan sisältö on ennallaan, mutta pääomamarkkinaunioninäkökulmaa korostettu E 44/2024 vp vastaavin muotoiluin.
  - Myös U-kirjelmän kannan mukaan valtioneuvosto tukee komission ehdotuksen tavoitteita ja pitää tärkeänä sitä, että kaikissa jäsenvaltioissa maksukyvyttömyysmenettelyt toimivat tehokkaasti ja mahdollistavat mahdollisimman korkean velkojen takaisinperintäasteen myös jäsenvaltioiden rajojen yli. Molemmissa kannoissa pidetään näiden tavoitteiden kannalta ongelmallisena tehokkaimpien maksukyvyttömyysmenettelyjen heikentymistä (myös LaVL 35/2022 vp s. 3–4).
  - Keskittyminen olennaiseen pääomamarkkinaunionin kannalta: velkojien oikeudet, maksukyvyttömyysmenettelyjen tehokkuus, rajat ylittävät sijoitukset ja lainsäädännön laatu.
  - Tavoitteena on, että jatkoneuvotteluissa takaisinsaantia, pre pack –menettelyjä, pesänhoitajien ja selvittäjien tiedonsaantia sekä velkojatoimikuntia koskevien ehdotusten yksityiskohtiin saavutettaisiin lisää joustavuutta.
  - Osana viime vaiheen neuvotteluja ja saavutettavaa kokonaisratkaisua Suomi muodostaa asiassa lopullisen kannan huomioiden myös Suomen tavoitteet pääomamarkkinaunionin kehittämiseksi.

Taloudelliset vaikutukset

- Taloudellisten vaikutusten arviota kehitetty
  - Myönteiset vaikutukset rajat ylittävälle sijoitus-, rahoitus- ja yritystoiminnalle voivat jäädä maltillisiksi myös EU-tasolla, syynä mm. väärä kohdentuminen (esim. mikroyritykset) ja liiallinen yksityiskohtaisuus.
  - Erityisesti komission ehdottaman mikroyritysten menettelyn kansallisen tason kustannuksia on pyritty arvioimaan U-kirjelmää tarkemmin. Alustavan arvion mukaan ehdotetun menettelyn täytäntöönpanosta julkiselle hallinnolle aiheutuvat kustannukset nousisivat vuositasolla useisiin miljooniin euroihin. Tämä johtuisi siitä, että lähes kaikki nykymuotoisiin konkurssimenettelyihin liittyvät tehtävät, joita konkurssipesien lähtökohtaisesti itse kustantamat yksityiset pesänhoitajat hoitavat, siirrettäisiin tuomioistuimen ja/tai jonkin muun viranomaisen tehtäväksi jopa yli 95 %:ssa menettelyistä.

Kiitos!

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

www.oikeusministerio.fi | www.justitieministeriet.fi